

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ПРИКАЗА

Сврха приказа књига треба да буде критички коментар дела које се приказује и стручна оцена у којој мери је обрађена тема коју је аутор дефинисао, као и њен значај, а никако кратак резиме или препричан садржај књиге. Писање приказа књига има за циљ да привуче пажњу потенцијалне читалачке публике, а аутор приказа својим коментарима треба да помогне читаоцима да открију да ли садржина књиге нуди релевантне информације о неком предмету и која је њена добробит. Ваљан приказ треба да пружи одговоре на следећа питања:

- Која је основна тема књиге и која је њена намена?
- Која је основна теза коју аутор износи?
- Које су теоријске претпоставке и да ли су оне експлицитно изнете?
- Која је методологија коришћена при изради рада?
- Којој циљној групи је књига намењена?
- Какав је допринос тог садржаја општој теми на коју се односи? На које се тачно проблеме или концепте ширег подручја знања садржај односи?
- О којој врсти дела је тачно реч? (истраживачко, научно, стручно, есејистичко, анализа, тумачење, лична запажања, дело биографског, библиографског, историјског карактера итд.)
- Како је садржина организована и систематизована?
- Да ли постоје други начини да се иста тема обради и да ли постоје ставови опречни од ауторових? Какав је став аутора по том питању?
- Да ли је и која питања аутор својим делом отворио или подстакао даља истраживања?
- Какав је Ваш лични став у односу на прочитано дело?

Добро организован приказ би требало да садржи следеће делове:

1. Библиографски подаци који идентификују дело

У самом наслову или поднаслову приказа треба навести библиографске податке о делу које се приказује, тако што се наводи аутор, наслов, место издавања, назив издавача и број страна.

Пример: Гордана Ђилас. Библиографија Пере Зубца : 1962–2020. Нови Сад: Матица српска; Архив Војводине, 2021, 498 стр.

2. Увод

У уводу треба у неколико реченица објаснити с којим циљем је аутор написао књигу, зашто је изабрао одређену тему и на какву реакцију би садржина књиге требало да подстакне публику.

3. Кратак садржај

Читаоца даље треба упознати са кратким садржајем књиге и њеном организацијом, без улажења у детаље, како се овај део не би претворио у препричавање самог садржаја. Намена овог дела је да се читалац припреми за критичка разматрања која следе.

4. Критичка разматрања

У овом делу приказа садржина се критички оцењује, неки делови позитивно, неки негативно, уз образложење и аргументе. Идентификује се основна теза коју аутор заступа или аргумент који брани. Упутно је покушати да се утврди из које перспективе аутор говори о одређеној теми, које су његове компетенције), у којој мери су његови ставови објективни или под притиском различитих околности или искустава. Аутор приказа треба да размотри доказе које аутор књиге као потврду својих тврдњи нуди, као и то какав је однос аутора књиге према опречним тврдњама и ставовима. Неопходно је утврдити и методологију коју је аутор користио приликом стварања свог дела. Аутор приказа треба да покуша да пронађе место рада који приказује у широј области знања на коју се рад односи. Од великог је значаја направити и поређење са другим делима чија се садржаина односи на исту тему. Аутор приказа треба да се осврне на изворе које је аутор користио и на то у којој је мери уважавао претходне резултате или достигнућа. Ако се пише приказ преведеног дела, обавезно треба прокоментаристати и квалитет превода, допринос преводиоца квалитету дела и правовременост објављивања превода. Уколико се ставови и тврдње аутора преузимају директно из текста, треба их навести између знакова навода, уз навођење стране или страна из којих је цитат преузет, у облику заградама.

5. Закључак

У закључку аутор приказа треба да оцени организацију и стил књиге и да прокоментарише да ли је тема у потпуности обрађена, јасно и прецизно. У односу на стил писања и начин представљања садржаја, аутор приказа треба да утврди којој циљној групи је књига намењена. Приказ треба да пружи и

коначну оцѣну књиге: колико је она вредна, који је њен допринос и којој области знања, које новине доноси и зашто је упутно прочитати је.